VRBA POPELAVÁ

Salix cinerea

čeleď: vrbovité; **lidové názvy:** nejsou známy, tato vrba nebyla odlišována například od vrby jívy, takže se pro ni nejspíš používala stejná lidová jména

POPIS:

Vrba popelavá typicky vytváří polokulovitý až široce bochníkovitý keř 2-3, výjimečně až 5 m vysoký, nikdy neroste jako jednokmenný strom, typický široký tvar keře vzniká zakořeňováním polehlých postranních větví.

Na silnějších kmínčích má hladkou, šedou borku. Letorosty jsou silné a dlouhé, hustě a krátce šedě plstnaté až do druhého roku. Na silnějších větvích jsou pod kůrou na dřevě výrazné lišty, které jsou dobře patrné, pokud z větvičky v míze sloupneme kůru. Střídavé pupeny bývají poměrně dlouhé a tlusté, smáčklé se žlutohnědou, šedoplstnatou šupinou.

Listy má tato vrba podlouhle obvejčité až obkopinaté, 6-9 cm dlouhé a 2-4 cm široké. Jsou vroubkovaně pilovité až celokrajné, na líci matně zelené, olysalé, nesvraskalé, na rubu hustě šedozeleně chlupaté. Při řapíku stojí dva velké a dlouho vytrvávající polosrdčité až ledvinité palisty. Řapík listu je kratší než u vrby jívy.

Vrba popelavá kvete v březnu a dubnu, před rašením listů, jehnědy jsou podobné jehnědám vrby jívy. Jsou krátce stopkaté, elipsoidní až válcovité, 2-4 cm dlouhé, na bázi s několika šupinovitými opadavými listeny. Šupiny jehněd jsou zelené, na špičce červenohnědé, bíle brvité až huňaté. Tyčinky jsou volné.

Plody jsou kuželovitě protáhlé, stříbrošedě plstnaté tobolky, které tvoří klasovitá plodenství. Dozrávají v květnu až začátkem června.

ROZŠÍŘENÍ:

Vrba popelavá roste téměř po celé Evropě, na sever jde až k polární lesní hranici, na východ zasahuje do Asie daleko do Sibiře. Neroste na poloostrovech jižní Evropy ani v nejzápadnější části Evropy a na Britských ostrovech. V tomto areálu se celkem hojně vyskytuje hlavně v údolních bažinách, na močálovitých půdách a podél toků od nížin až do hor. Nejčastěji roste na hlubokých, živných půdách, nevadí jí záplavy ani stojatá voda.

Je jednou z evropských dřevin, které byly introdukovány na jiné kontinenty. Například na Novém Zélandu je dnes považována za nebezpečný invazní druh, který potlačuje domácí rostliny.

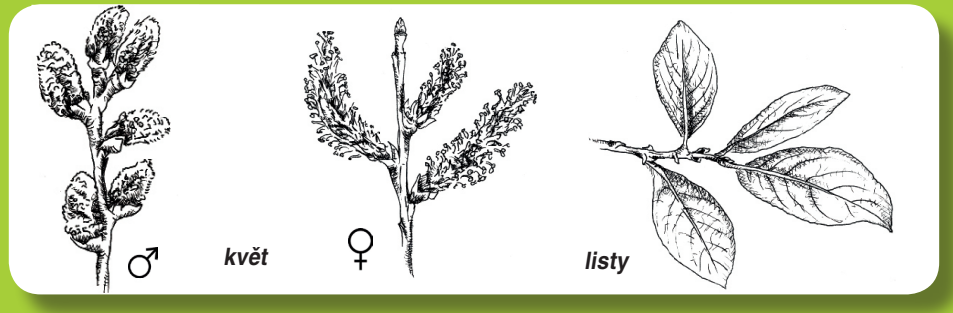

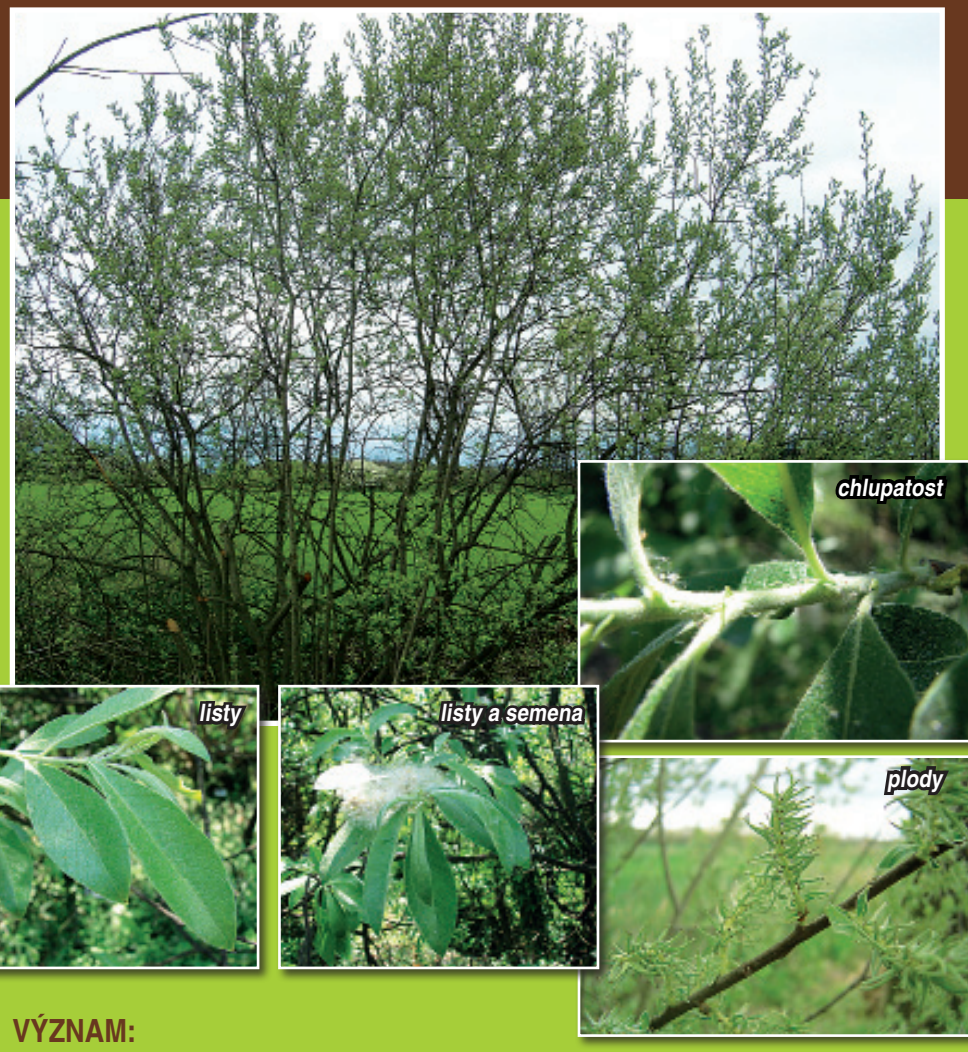

VÝZNAM:

Přirozeně se vrba popelavá vyskytuje na březích potoků a řek, bývá i vysazována do břehových porostů, na hráze a břehy rybníků, které zpevňuje a snadno se zde rozrůstá. Má významnou úlohu při nástupu dřevinné vegetace na bažinatých půdách, například na zazemněných slepých ramenech řek, kde připravuje životní podmínky pro olši lepkavou a další lužní druhy.

Její větve by mohly být i dobrým zdrojem letniny. V košíkářství se využívá málo, podobně jako vrba jíva poskytuje pouze hrubé proutí vhodné na osnovy košů.

Protože kvete před rašením listů, bývá často zaměňována za vrbu jívu a svazky kvetoucích větví se s oblibou zdobí velikonoční stůl. Od vrby jívy se v tomto případě snadno pozná, protože i ve váze kvetoucí větve snadno vyhánějí kořeny.

Vrba popelavá je pokládána za důležitou medonosnou dřevinu. Pro včelařské účely se také často využívá kříženec mezi vrbou nachovou a popelavou.

Tato vrba je nenáročná na půdu, poskytuje ranou včelí pastvu a dobře se hodí na živé ploty.